

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2024

ШКОЛЯРІВ ЯК НАУКОВА ДЕФІНІЦІЯ ТА ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ.....	142
МІШКУЛИНЕЦЬ О.О., ТУРЯНИЦЯ У.І. СУТНІСТЬ І ЗМІСТ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	144
МОЛНАР Т.І., САБАДОШ О.В. ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	146
МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О. ФОКУС ПРОГРАМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	148
МОРОЗ Ф. В. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА, ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	150
МОЧАН Т.М., МОРДАНИНЕЦЬ С.І. СУТНІСНІ АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ.....	153
НЕДОСЄКА І. Р., ХОМА О.М. ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ ПРО ТЕКСТ У 1-2 КЛАСАХ.....	155
НЕМЕШ Н.В., ТУРІНА М.Г., МОЧАН Т.М. РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	157
ПАВКО А.І. МАЛОВІДОМІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ МАРІУПОЛЯ: РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ.....	159
ПИНЗЕНИК О. М., БОКОЧ В. І. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	163
ПИНЗЕНИК О.М., КОХАН М. Д. ВИКОРИСТАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	165
ПИНЗЕНИК О.М., МАДОВЧИК С.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	167
ПІНЯШКО Я.М., МОЛНАР Т.І. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	170
ПОПОВИЧ О.М., САВКО М.М. ТЕАТРАЛІЗОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ВИД ДИТЯЧОЇ АКТИВНОСТІ.....	172
РЕЗНІКОВА К.В. СУЧАСНИЙ УРОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: РОЛЬ ТА ЗАВДАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР.....	174
РЕЙПАШ Ю. В., ЛАЛАК Н. В. РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ.....	176
РЕПКО І. П. МОЖЛИВОСТІ ПОЗААУДИТОРНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ДЛЯ МОТИВАЦІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВОЄННИЙ ЧАС.....	178
РОЗМАН І.І., ЛЕМАК О.І. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ПЕРІОДИКИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ У ЗАКАРПАТТІ.....	181
РУДЮК В.В. ІНТЕГРАЦІЯ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ З ПРАКТИЧНИМИ ГАЛУЗЯМИ ЖИТТЯ:ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ.....	183
РЯБЕЦЬ Д. В. ВИТОКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ФАСИЛІТАЦІЇ В ОСВІТІ.....	185
СЕМЧИЩЕ А. Й, ЛАЛАК Н. В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ STEM-ОСВІТИ.....	187
СИНЕВИЧ І.С., КУЛАКОВА В.М. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	190
СИНЕВИЧ І.С., КУЧІНКА Я.С. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	192

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.1

МОЧАН Т.М.,
канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри теорії та
методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет
МОРДАНИНЕЦЬ С.І.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет

СУТНІСНІ АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ

Перехід до нової системи освіти передбачає зміну підходів до навчання, виховання та розвитку учнів. Це включає в себе впровадження сучасних методів і технологій, які відповідають вимогам часу і потребам суспільства. В освіті акцент зміщується на особистісний розвиток кожного учня, його індивідуальні особливості та потреби.

Наукові праці таких авторів, як І. Бех, Н. Бібік, О. Пометун, С. Яценко присвячені теоретичним та методологічним основам особистісно орієнтованого навчання. Вони досліджують підходи до навчання, які враховують індивідуальні особливості, потреби та потенціал кожного учня.

У сучасній педагогічній теорії, поняття «особистісна орієнтація навчання» є складним і багатограним, що зумовлює відсутність єдиного підходу до його визначення. Новітній педагогічний підхід ставить на перше місце визнання та розвиток індивідуальності кожного учня. Це включає в себе повагу до самобутності і унікальності кожної особистості. Важливим аспектом є формування позитивної самооцінки учнів, розвиток їхньої здатності до самостійного мислення та прийняття рішень. Освітня система прагне створити умови, в яких кожен учень може реалізувати свій потенціал як рівноправна особистість. Це передбачає індивідуальний підхід до навчання, який враховує соціальні та культурні контексти життя учнів.

Мета організації особистісно орієнтованого навчання полягає в створенні сприятливих умов для всебічного розвитку учнів, що включає інтелектуальний, емоційний і соціальний аспекти. Це підхід, який зосереджений на учневі як на центральному суб'єкті освітнього процесу, де враховуються його інтереси, здібності та потреби.

С. Гончаренко визначає особистісний підхід як послідовне ставлення педагога до учня як до особистості, свідомого і відповідального суб'єкта власного розвитку та суб'єкта виховної взаємодії. Цей підхід підкреслює важливість індивідуального підходу до кожного учня, визнання його унікальності, сприяння розвитку його потенціалу, а також активну участь учня у власному навчальному процесі. Виховна взаємодія між педагогом і учнем є основою цього підходу, що сприяє формуванню соціально компетентних і відповідальних особистостей [1].

Згідно з Л. Варзацькою, метою особистісно орієнтованої освіти є не лише оволодіння знаннями, уміннями та навичками, як у авторитарному типі

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

навчання, але й вільний розвиток особистості, що зберігає свою індивідуальність, самобутність та гармонію з довкіллям. Такий підхід забезпечує всебічний розвиток учнів, враховуючи їхні унікальні особливості та сприяючи формуванню відповідальних і гармонійно розвинених особистостей [2].

Головними завданнями особистісно орієнтованого навчання є: розкриття індивідуальних навчально-пізнавальних можливостей кожного учня; розвиток його індивідуальних навчально-пізнавальної здібностей; допомога йому в самопізнанні, самоактуалізації, самореалізації, самовизначенні; формування культури життєдіяльності, яка дає можливість продуктивно будувати власне життя [1, с. 14].

На думку О. Кулик особистісно орієнтований підхід до навчання «передбачає насамперед те, що вся методична система – об'єктивність складності дібраного навчального матеріалу, організація, методи й прийоми різні за ступенем складності тощо – впливає на особистість школяра, ґрунтується на врахуванні його потреб, мотивів, інтересів, інтелекту, інших вікових та індивідуально-психологічних особливостей» [4, с.16].

Згідно з дослідженнями С. Яценко система особистісно орієнтованого навчання, має такі характерні ознаки: - особистісно орієнтований зміст освіти; культурологічний, інтегративний, життєзабезпечуючий характер процесу навчання; відповідну модель навчального процесу; технологію реалізації особистісно орієнтованого навчання; сприятливе освітнє середовище як умову організації навчально-виховного процесу орієнтованого на особистість; окреслення таких критеріїв оцінки якості освіти, які виявляють не тільки рівень освітніх компетенцій учня, а й розвиток творчого потенціалу особистості в умовах стійкої позитивної мотивації до навчання учнів та професійної діяльності вчителів [5].

Особистісно орієнтоване навчання є підходом, який акцентує увагу на індивідуальних потребах і можливостях кожного учня, сприяє підвищенню престижу шкільної освіти, розвитку стійкого інтересу до пізнання, подоланню генетично та соціально обумовлених труднощів у розвитку дітей, а також формуванню основ базової культури особистості. Метою цього підходу є виявлення суб'єктного досвіду кожного учня і надання йому необхідної психолого-педагогічної допомоги для розвитку індивідуальності, життєвого самовизначення та самореалізації.

Література:

1. Алєндарь Н. Особистісно орієнтовані технології навчання молодших школярів. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки*. Луцьк, 2016. № 1(1). С. 14-19.
2. Варзацька Л. Формування оргдіяльнісних умінь на уроках української мови в старшій школі на академічному рівні: метод. посіб. Київ: Педагогічна думка, 2012. 144 с.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.
4. Кулик О. Особистісно-орієнтований підхід до навчання як чинник мовленнєвого розвитку учнів. *Педагогічний проєб теорія і практика*. Київ, 2017. Вип.2 С. 114-119.
5. Яценко С.Л. Сутнісні аспекти особистісно орієнтованої освіти. *Проблеми освіти: Наук-метод. зб.* Київ, 2015. №. 85. С. 116-122.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>